

**ВИДОВИЙ СКЛАД ФІТОФАГІВ ВИНОГРАДУ
В УМОВАХ НИЗИННОЇ ЧАСТИНИ ЗАКАРПАТТЯ**

Симочко В.В., Гавриш Я.С.

*ДВНЗ «Ужгородський національний університет», біологічний факультет
вул. А. Волошина, 32, м. Ужгород, Закарпатська область, Україна*

Виноградні насадження складають значну частину аграрного виробництва в Закарпатті. Серед шкідливих організмів, які суттєво впливають на якісний та кількісний склад урожаю, шкідники займають чільне місце. В окремі роки спалахів чисельності шкодочинність на рослинах набуває великого розмаху, що призводить до економічних збитків.

Видове різноманіття видів фітофагів в останні роки зазнає змін, оскільки відбуваються видимі зміни мікрокліматичних умов регіонів, відбувається оновлення сортового складу виноградних насаджень.

У зв'язку з цим, метою нашої роботи було встановлення видового складу комах-шкідників винограду в умовах низинної частини Закарпаття. Місцем проведення досліджень були виноградні площі ННВЦ «Деренівка» УжНУ. Сорти винограду: Совіньйон Блан, Черсегі Фюсереш, Трамінер Рожевий, Мускат Отонель, Ркацителі.

Протягом вегетаційного періоду 2022 року нами виявлено наступні види шкідників: 6 основних видів фітофагів, а саме: філоксера листкова (*Dactylophaera vitifoliae*, Fitch 1855), Довгоносик-трубковерт (*Byctiscus betuleti* Linnaeus, 1758), Чорний виноградний скосар (*Otiornychus asphaltinus* Germar, 1824), звичайний павутинний кліщ (*Tetranychus urticae* C. L. Koch, 1836) цикадка біла (*Metcalfa pruinosa* Say, 1830), листокрутка виноградна (*Sparganothis pilleriana* Denis & Schiffermüller 1775).

Найбільш поширеними серед виявлених видів були філоксера листкова, скосар виноградний чорний, цикадка біла. Слід відмітити, що листову філоксеру було виявлено лише на кущах сорту Черсегі Фюсереш. Скосар виноградний чорний населяв у більшості рослини сортів Совіньйон Блан та Трамінер Рожевий. Листокрутка гронова була виявлена рівномірно на усіх досліджуваних сортах, однак чисельність її не перевищувала економічного порогу шкодочинності. Цикадка біла серед усіх виявлених видів є найбільш молодим фітофагом на винограді. Нами виявлялися спорадично окремі особини і в попередні роки, однак, у 2022 році чисельність їх суттєво збільшилася. Слід відмітити, що в цьому ж році було виявлено інший вид цикадок – цикадка слюнявка (*Philaenus spumarius* Larve).

Таким чином, серед шкідників винограду в умовах Ужгородського району найбільш поширеними є 6 видів, які можуть знижувати урожайність культури, тому насадження потребують заходів із регулювання чисельності у процесі вегетації рослин.